

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конт. почт. ш. 504-060.
Адреса для телеграм:
„Діло“ Львів.
Головний Редактор прий-
має від 11—12 год. перед-
полуднем.
Рукописи не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місяць 5-00 зод.
Чвертьріччя 15-00 „
Півріччя 30-00 „
Річно 60-00 „
ЗА ГРАНИЦЮ:
В Америці 1 долар, Фран-
ції, Голландії, Бельгії 20 фр.
Фр., Чехословаччині 30 ч. к.
— в усіх інших краях по
7-50 зод.

Телеф. Редакції: 229-41.
Друкарня: 229-26.
В СПРАВІ ОГолошень
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІ-
СТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
20 сот.

Дарданельська конференція зближується до кінця.

ЛЬОНДОН, 16. 7. ПАТ. Тутешня преса сподівається, що нині опрацюють проєкт дарданельської конвенції, яку підпишуть в понеділок або у вівторок. Туреччина дістане дозвіл уфортифікувати чорноморські проливи. Чорне Море буде замкнене для держав, що ведуть війну, за винятком нападених і тих, що воюють виконуючи зобов'язання, які випливають з пакту Ліги Націй або з договорів, які підписала також Туреччина. У цьому слід добавувати перемоги Літвінова.

ЯПОНІЯ ЗАЛИШАЄ МОНТРЕ?

ТОКІО, 16. 7. ПАТ. Народа представників генер. штабу та мінтава закордонних справ ствердила, що питання чорноморських проливів має другорядне значіння для Японії, яка зрештою не належить до Ліги Націй. З огляду на це японська делегація правдоподібно залишить конференцію в Монтре, домагаючися для Японії рівноправності з чорноморськими державами.

Повне замирення над Середземним Морем.

ЛЬОНДОН, 16. 7. ПАТ. Кореспондентів американської агенції Герста заявив Мусоліні в інтерв'ю, що небезпека англо-італійської війни вже зовсім минула. Децентралізація флоту на Середземному Морі помітно очищує атмосферу — небавом Італія відкаже повсюду частину війська з Лівії.

ОЛЕКСАНДРІЯ, 16. 7. ПАТ. Три британські

військові кораблі відчалили, щоб покинути Середземне Море.

ІТАЛІЯ ДАЛЬШЕ В ОПОЗИЦІЇ.

РИМ, 16. 7. ПАТ. Італійська преса далі веде гостру кампанію проти дарданельської конференції у Монтре та льокарнської у Брюсселі. В цій останній Італія не візьме участі без Німеччини.

Югославія покине Малу Антанту?

РИМ, 16. 7. ПАТ. Тутешні політичні кола сподіваються, що з огляду на відносно-швейцарський пакт і впливові лідери італійсько-німецьке зами-

рення, Югославія виступить з Малої та Балканської Антанти. Вони не можуть погодитися з франко-совітським пактом.

„Злочин представників влади“.

МАДРИД, 16. 7. ПАТ. На вчорашньому засіданні постійної делегації кортезів наслідник Кальва Сотеля на становищі провідника монархістів гр. Де Валлеліяно зложив заяву, в якій м. ін. сказав: „Монархістичні посди стримуються від участі в засіданнях кортезів. Представники влади доконали злочину, якому подібного не знаходимо в нашій історії. Доконали його завдяки поблажливості та підлуджуванню до злочинів проти правих послів: сам прем'єр погрожував Кальвові Сотелю, що вважатиме його особисто відповідальним за все, що станеться в Іспанії. Ні хвилі довше не можемо сидіти побіч моральних винуватців злочину“.

Навкініські літаки над Кантоном.

ШАНГАЙ, 16. 7. ПАТ. Не зважаючи на уліпнення засобів протилетунської оборони, вчора вкружляли три великі навкініські літаки, що ски-

дали летючки зі закликом відзначитися осередньому урядові.

Загадкова крадіж тайних документів у Бельгії.

БРЮССЕЛЬ, 16. 7. ПАТ. Підчас недавніх інтерв'ю у парламенті посли католицько-націоналістичної партії „Рекс“ вважалися, що вони мають деякі тайні документи. Міністр справедливості поручив генер. прокураторові перевести

слідство, бо ці документи вкрадено. Провідник „Рекса“ Дегрель заперечив цей завіт. Звідки дістав документи цього не сказав, заслонюючися журналістичною тайною.

Дальші політичні сутички у Франції.

ПАРИЖ, 16. 7. ПАТ. Підчас учорашніх демонстрацій членів розв'язаних „фашистських

ліг“ поранили та побили 10-ох поліцаїв і 5-ох маршистів. Арештували 25 осіб.

Аванс фон Папена?

ЛЬОНДОН, 16. 7. ПАТ. Як подають вечірні льондонські часописи, фон Папена перенесуть зі

становища посла у Відні на становище амбасадора в Льондоні.

НОВА КНИЖКА БІБЛІОТЕКИ „ДІЛА“.

БІЛЬЗЯК

Чародійна шкіра

Переклад Василя Софронова.

ЦІНА 250 ЗОЛ., З ПОЧТОВОЮ ОПЛАТОЮ 300 ЗОЛ.

„Це знаменитий модерний твір, написаний з великою силою та смаком, на межі між найновішим і старим. Про що книжку можна сказати багато доброго“.

Гете, 11. жовтня 1831 р.

ПАЛЕСТИНА.

Національно-політичні й соціальні антагонізми причиною кривавих заворушень проти жидів у Палестині.

Справа санкцій проти Італії ліквідується. Для Англії виростає тимчасом новий конфлікт у Середземному Морі: неспокій в Палестині у формі арабських заворушень і повстання проти жидів, що звернули нині на себе увагу цілого світу.

Розглядаючи палестинське питання чисто під кутом сучасності, слід відмітити ось які основні факти конфлікту:

Передовсім Палестина не є якоюсь окремою, органічно очеркненою одиницею. Є це частина Сирії, штучно і своєвольною аннакцією Францією й Англією. Нема природної границі, яка відділювала б Палестину від решти Сирії. Під „природною границею“ не розуміємо географічної границі (ріки, лавинні гір), тільки хочемо цим сказати, що між Палестиною і Сирією нема якоїсь такої демаркаційної лінії, яка відділювала б від себе два політично різні тіла. Нема такої лінії, яка відділювала б і відрізняла б Палестину від Транс-Йорданії чи від Лівану, чи то від країни Дамаскенської. Палестина є частиною Сирії. Величезна більшість населення Палестини, як взагалі цілої Сирії, це магометани. Жиди і християни творять меншини. Проблема співжиття в Палестині цієї магометанської більшості та обох меншин не є питанням тільки Палестини, але питанням цілої Сирії.

Т. зв. „Бальфурова декларація“ зобов'язала Велику Британію до деякої, не точно означеної, жидівської колонізації в Палестині. На підставі тої декларації мають жиди дістати там „національну батьківщину“. Але декларація так „дипломатично“ стилізована, що можна її довільно, широко чи вузько, пояснювати. Під „національною батьківщиною“ можна розуміти все, починаючи від створення якоїсь малої провінції, в якій жиди жили б під всебічною охороною Великої Британії, аж до створення незалежної жидівської держави і нації, що простягалася б від Середземного моря аж по береги Йордану (і навіть поза Йордан) та від Геброну аж по Гермонські Шляхи. Ця неточність декларації і можливість надати їй такий чи інший зміст у величній мірі комплікує проблему Палестини.

Жидівські колоністи в Палестині, як і переважна частина жидів усього світу, вважають посідання Палестини не тільки чимсь бажаним, але й чимсь, до чого вони мають певне і повне право. Це значить, що жиди мають на оці таку колонізацію Палестини, яка довела б до того, що Палестина стала б по змозі вповні жидівською.

З другої сторони фактом також є, що ту більшу частину населення Палестини вважає жидівську колонізацію ворожою інвазією, і то інвазією, яка не була б можлива без ужиття насильства — очевидно не насильства самого жидівського народу, тільки насильства Англії. Автохтоніграфи не тільки ненавидять жидівських колоністів більше, як усіх інших ворожих чужинців, але

Завтра, в суботу, у Театрі Ріжнородностей

Прем'єра „Мало що не ніч пошлюбна“

Весела комедія Елліса.

Знаменита обсада.

просто ними погорджують. Чи це почуття не-впевненості й погорди арабів до жидів і жидів до арабів об'єднане і раціональне, чи ні, — це в цілій проблемі не паде на вагу. Фактом є, що та-ка взаємна національна непевність і погорда існують і що про якийсь компроміс не може бути й мови.

Увесь цей експеримент життєвої колоні-зації Палестини опирається на силу, якій на ім'я гріш. Жиди не завоюють Палестини — ме-четь і навіть не плутом. Вони викуповують зем-лю від місцевого арабського населення, дзят-чи за неї вищі ціни, ніж вона нині фактично вар-та. Це правда, що жиди викуплену землю пре-красно упрямляють і підносять її культуру. Алеж високими цінами і надією на легкий зиск вони деморалізують місцеве арабське населен-ня, яке скоро позбувається своєї землі, згодом

пролетаризується і стає матеріально залежне від своїх нових панів, яким обробляє недавно ще свою власну землю за заплату. Позбувшись матеріальної незалежності, оці араби стають наймитами рабами нових панів-жидів на своїй землі. Арабські чільніші люди бачать цей про-цес, у якому через атакування й заломлення оди-ниці розпадається цілість. Вони передбачують невідомий кінець того процесу: Коли жиди оста-точно викуплять усю, чи хочби більшість землі в Палестині, тоді араб стане робом, а жид його паном! Така перспектива майбутнього викликає, крім національного та політичного антагонізму, ще й сильний соціальний антагонізм, який і є найголовнішою причиною постійно існуючого напруження, що нині набирає розпалів і ха-отичних форм збройного конфлікту.

Р. М.—ий.

Комуністичний напад у Верчанах.

З поїздки на місце кривавих подій.

Трагічні події в селі Верчанах стрийського повіту цілком справедливо затривожили наше громадянство. Дійсна братовбийча різня.

В селі Верчанах відразу літ загніздилися комуністичні впливи, які були на якийсь час притихли, а тепер знову зачали приборати на силі під впливом стрийської інтернаціональної комуністичної ячейки. В селі є читальня „Про-світ", „Соціал", Кружок „Рідної Школи" і т. д. — одним словом всі національні установи. Ко-оператива „Праця" здангувала дійсно як на сіль-ські умови величезний мурований поверхо-вий дім з великою театральною сценою. Річ ясна, що комуністичним елементам не подобалася на-ціональна праця свідомих громадян. Вони вся-кими демагогічними способами оплігавлюва-ли національних робітників, що розуміється безкритичній масі мусіло подобатися. Україн-ський інтелігент, хоча би селянський син зі се-ла, в додатку безробітний — це „буржуй", „кро-вопієць" народу, зате порядний той панок, що приходить з міста і ганьбить все, що рідне, на-ціональне. Той панок кріпкий в словах, всіх ганьбить — отже порядний і добрий „оборо-нець" працюючих селян і робітників. Хто йому за це платить, що ходить по селах — безкри-тична маса не питає. Ясно, що і в селі є кілько-одиничні, що мають грошову допомогу з міста і в селі ведуть розкладову роботу. Звичайно це добрі крикуни, а як треба, то і різани, що зна-ють, як і коли тероризувати населення. Націо-

нально свідомим громадянам тяжко боротися з такими професійними демагогами, що мають за собою стрийських комуністів.

Серед цих тяжких умовин усеж зуміло сьомо спомогтись на величезний кооперативний дім, а це не подобалося всяким „лізвим" панкам.

На день 12. липня ц. р. назначено посвячен-ня дому і району кооперативне свято. Дім прибрано зеленню і національними прапорами, запрошено доокочинні села до участі у святі. По соборній Службі Божій і проповіді грома-дяни пішли до кооперативного дому, де о. де-кан Гощавський в асисті духовенства посвятив дім і виголосив гарну проповідь. По посвячен-ню почалась Академія. Перший промовив селя-нин, голова Надвірної Ради і витав дорогих гостей, що приїхали спільно радуватись вели-ким кооперативним добром. З черги виголо-сив привіт-промову делегат Р.С.У.К. пос. З. Пе-ленський, далі промовив дир. стрийського Кооперативного Союзу п. Мигонич, від молоді сказав привіт п. Дмитришин. Потім ішли приві-ти від сусідніх сіл. Промови переплітали хоро-ві пісні і декламації. Свято закінчилось націо-нальним гимном серед загального захоплення. Попозаудевий фестин спізнався через заливний дощ. По дощі з оркестром стрийського „Соко-ла" пішли місцеві громадяни і гості на вигін-за село, де мав відбутись фестин. Нараз підчас вправ прилітає задиханий хлопчина і кричить, що в селі комуністи б'ють хлопців з Олексич,

які приїхали підводою на фестин. З вигону досить далеко до середини села. Молодь кину-лася бігом в село на ритунок. Заки добігли, було запізно. Серед села зібрані комуністи ки-нулися на хлопців з Олексич, перевернули віз, відрізали посторожки і ножами зачали їх різати. Двох ранили дуже тяжко, Степана Лесева та Івана Івановича, обох з Олексич. Вони тепер у шпиталі борються зі смертю. В той сам час друга група комуністів побігла на приходство, де вибила шибі і зачала сокирами добуватися до хати, де була лише одна старушка з дити-ною, бо всі були на вигоні за селом. На це над-бігли хлопці з вигону. Комуністи кинулися на них з ножами. Національна молодь зачала від-биватися та йти у протинаступ. Коло приход-ства пробив комуніст живіт бл. п. Ярославів Барабашові з Конюхова, 20-літньому хлопцеві. Несчастний перевезений до шпиталю у Стрию помер в понеділок вранці.

Тепер показується, що комуністи вже зазда-легіль загодилися розбити свято і погрожува-ли, що зроблять тут другі Нагуєвичі. В суботу вчором мав відбутись навіть у Стрию у Віл-шині нарада, де складено план нападу. В часі Академії комуністи не мали відваги зробити бешкету, бо виділи сильну національно свідо-му масу. Тому рішили випадати на гостей, що їхали із сусідніх сіл. Однєк трапилася нагода зачати від спізнених гостей, що їхали на свято.

Треба зазначити, що всі підміські стрий-ські села національно високо свідомі і лише у Верчанах загніздилися комунізм, чи точніше роз-бишайство. Національне свято закінчилось бра-

МІКЛЬОШ СУРАНІ.

Повоєнні професії.

Я — доктор медицини. Дипльом дістав я в ос-танньому році війни і коли я скінчив однострій, опинився я на вулиці з моїм пергаментом, у хо-лодний день, не маючи ні грошей, ні посади, ні хати із світлом і палієм, ні того всього, що по-трібне до життя. Моя мама — вдова по загибле-чому інженірі мешкала тоді в Шкільській, комітаті Бараня у маленькому домику з під моргом вино-граду на обіччї гір Вілшині. Два місяці провів я в неї у теплом кубелечку, що пахло левадою, і за той час складав я листи з проханням посади та роботи, але навіть не вислав їх. Боявся: ануж таки напавду худіть мене покарчуть!

Літні дні пригадувала мені моя мама, що я повинен нарешті звільнитися від дверей надпис: „Д-р Стефан Роговський лікар". Селани напевно почали би приходити до мене із своїми болями, не навчили вже про зуби, які я вмів рвати і про всі ті недуги, які може позагоджувати акушер.

Два тижні півише живив я своїй мамі, що одиного місто до мого жити — це Будапешт. На мою думку найкраще було би все орлати і переї-хати до столиці, де наїмуть три кімнати — одну для мамі, другу для себе, третю на ліжарський кабінет; недужі зможуть покищо чекати у передпо-кою.

Пригадую собі: було і то травня, коли я адіа-оник цю гарну мрію. Назав я помішканий на пер-шорядній вулиці Д'Ульню і на брамі, де вже були нивіски шитих одвокатів і двох лікарів, завісив я спромну свою: „Д-р Стефан Роговський лікар". Від одного із своїх товаришів відкупив я Рентгенів-ський апарат, старий, аудістий, дуже примітив-ний, але і так пішли на нього великі гроші. По-мішканий, обставлений, Роговський — на це пішли ма-мні гроші до останнього сотника.

Почав я чекати на пацієнтів.

До брами входили на день два-три пацієнти, головню тоді, коли в місті появилася якась за-разлива недуга, але всі вони йшли до двох інших лікарів. Я поспішав собі це просто: один був аку-шер і мав титул асистента на клініці, другий — дентист рив зуби на оплати на двацять місяців. Зайве казати, що в тому самому часі я зако-хався по вуха.

Я познайомився з нею на університеті. Зва-лася вона Вільма Льюрінці. Працювала на гінеко-льогічному відділі шпиталю і мала диплом аку-шерки. Саме недавно звільнилася її у шпиталю і вона була безробітна. Але її каштанове волосся переходило у відтінки бронзи, а очі її промовляли добротою, мудрістю та коханням. Спочатку зу-стрічались ми тільки на вулиці; згодом відважи-лись ми заходити до малої каварні, де посідавши в дискретному кутку, сповідалися із свого коха-ня та смутку.

Вона не мала грошей, щоб почати самостійну лікарську практику, бо її мажордова не мала на-віть маленького домику з малим виноградником. Зовсім без виглядів на працю, почала вона розпо-сунувати листи і давала отолошення готова виїхати навіть на село як доглядачка. Очевидячки я був противний цьому. Щоранку сходились ми у ка-варні, сідали у заглибінні під вікном і переспіву-вали на два голоси той самий меланхолійний мотив:

— Боже мій! Що робити?

Потішали ми себе як могли:

— Треба терпеливо перечекати! Комусь з нас мусить нарешті усміхнутись доля.

— Чи ви вислали своє подання?

— Вислала. Але всі місяці були вже пакяті. Треба би було мати хіба якусь більшу протекцію.

— Я, на жаль, не маю нікого такого.

— Я приїму службу доглядачки. Як ви ду-маєте? А може відкрити практику акушерки?

Вільма вмала со французьки і трохи по ан-глійськи. Вона могла була прийняти становище

бони або дами до товариства. Щож? Безпосеред-ньо після війни ніхто не потребував таких доро-гих помічниць дома.

Минало шість місяців і всі вони кінчилися прожкатами. Ані Вільма не наїшла посади, ані мій ліжарський кабінет не бачив іще пацієнтів.

Не було виходу. Ми взяли шлюб. Тепер було нас четверо разом: двох молодих лікарів і дві ма-ми, моя і Вільми. На брамі доми прибили ми нову вивіску: „Д-р Вільма Льюрінці, лікар б. інтер-ністка шпиталів у Будапешті, ординує у гінеко-льогічних недугах". Однак в тих часах люди не могли дозволити собі на такі витребеньки як ле-дуга або лікування в лікарні і волили так попросту, як Бог прикаже, умирати. Ніж заносити свої гро-ші до ліжаря або аптекаря.

Після довгих заходів удалось Вільмі дістати місце кореспондентки в одній новозаснованій фін-ансовій установі, а я перекладав оповідання з німецької мови на фелетони до одного денника. Якось так дивно склалось, що фінансове велике підприємство і „мій" часопис збанкрутували од-ночасно. Я рішився алати іспит на шофера і апа-сатися до синадикету шоферів. Та це мені не ам-лось. Вільма наїшла посаду в одній біржовій конторі і від того часу у нашому житті наступила величезна зміна.

Я продав свій Рентгенівський апарат і за ці гро-ші почав грати на біржі.

Два роки півише я мав велике бюро посере-дництва на головній вулиці, власний триповерхо-вий дім з 18 помішканнями, не враховуючи мого власного, склєденого з 6 кімнат і бюра, де працю-вало двох урядовців, один адвокат і три машиніст-ки. На дверях цього підприємства могла було прочитати величезну вивіску: „Стефан Роговський, біржовик і посередник".

Вільма мала теж своє авто і почала скупову-вати з захопленням мистецькі образки старовин-них дорожніх матері та різну порцеляну.

(Докінчення буде.)

товбийством. Збаламучений комунізмом селянин жидветься з ножем на брата ссипини як на найбільшого свого ворога.

ПОХОРОНИ.

Вістка про смерть молодого хлопця, забитого комуністами, схвилювала місто і цілий повіт. Такого величавого похорону давно не пам'ятає Стрийщина. Похорони відбулися у вівторок 14. ц. м. в год. 2. попод. зі шпиталю. Проводили похорон о. прот. А. Пелесський з Лисичків, о. декан І. Виницький, стрийський парох, в асноті 21 священників. Домовину з тайними останками несли селянська молодь. Співали в походи три селянські хори з Добрян, Дуліб і Конохова. Грали дві оркестри зі Синевідська і стрийського Сокола. Несли 87 віників. Показу молодому борцю віддавала ціла Стрийщина. Збитими рядами йшло село за селом, учасників обчислюють на більш як шість тисяч. Порядок зразковий. Похорони перейшли головними вулицями міста до церкви. Всі без винятку крамничі були зачинені. Це був робучий день; жінки; десятками кілометрів йшли селяни на похорони молодого хлопця, щоб засвідчити національну свідомість і своє відношення до комуністичної гангрені, що хоче розложити наш нарід. Нед домовиною промовив о. М. Цурковський, Я. Падох і Петро Дуніришин. Похорони закінчилися в год. 7. вечором. Вже давно припинили землею доховину, а люди не розходилися. Немовби чогось чекали. Нарешті промовив тремким голосом старенький батько селянин. Давував усім, що прийшли на похорони сила. „Ніхто вже не віддасть мені живого тіла сина, — казав батько, — лишився лише його дух, що каже Вам за що він агнував. Дух молодого хлопця най-не дасть Вам спочити у праці для українського народу“.

„ІНФОРМАЦІЯ“ П.А.Т. ПРО ПОДІЙ У ВЕРЧАНАХ.

Не знати, чому ПАТ у своїй вістці про події у Верчанах представляє справу так, немовби то національна молодь зі сусідніх сіл напала на місцевих комуністів. Факти свідчать за себе: забиті і ранені — це національна молодь. Ціково, хто пускає такі інформації до ПАТ-а, Стрийське громадянство не може теж зрозуміти, чому держать в арештах студентів О. Каратинського і Масного у зв'язку з верчанськими подіями.

Америка депортує безробітних чужинців.

ВАШИНГТОН. Адміністрація Прилюдних Робіт вирішила прогнати з допомогених робіт 120 тисяч чужинців, які живуть із цієї праці. З дня 30. червня скінчився дотеперішній адміністративний рік у допомогених роботах, а від 1. липня введе нові фонди, ухвалені недавно конгресом.

Всі, що досі працювали при урядових проєктах, а не були громадянами Америки, будуть депортовані до тих країв звідки приїхали. Досі уряд не робив різниці між громадянами й негромадянами і всім давав роботу чи допомогу.

Хто вибрав перші громадянські папери, не буде вважатися за чужинця і його не депортують, коли він навіть працює при федеральних проєктах. Найбільше чужинців перебуває тепер в околиці Нью Йорку і на границі Мексики.

Нараховують тепер 3 мільйони людей, що живуть із праці при нових проєктах з нагоди безробіття. Між ними нараховують 4 відсотки чужинців. Між ними дві третини мають родини, які в американськими громадянами.

За і проти жидівського світового конгресу.

НЬЮ ЙОРК, 16. червня. (В. л. кор.) В суботу й неділю, 13. й 14. червня відбувався у Вашингтоні з'їзд делегатів на всесвітній жидівський конгрес, що має відбутися в Женеві (Швейцарія) в серпні цього року. Делегати із 32 статей заповнилися за потребою й участю в конгресі. Було там 1000 делегатів.

Про це згадує заява групи ньюйоркських визначних жидівських провідників, які в проти такого конгресу. З бюро адвоката Джеймса Роузен-

берга подано до ньюйоркських газет оповістку із такими завагами:

„Пропонований жидівський світовий конгрес не допоможе жидівській справі. Не всі жиди беруть у ньому участь. Багато жидівських європейських організацій в проти такого конгресу. Багато жидів в Америці не хочуть його. Тому конгрес не буде представляти всіх жидів“. Під цією заявою підписані не лише визначні провідники з Нью Йорку, але і з інших американських статей.

З життя українців у Німеччині.

(Свято Петлюри. — Маніфестація національної єдності й дисципліни. — Українська панахида по бл. п. С. Петлюрі. — Величава академія „УНО“. — Зелені Свята в Берліні. — Товариський вечір в ателі проф. В. Масютина. — Сходина і відчит. — Прогулянка до Бранденбургу. — Плекання національно-громадської дисципліни веде до консолідації).

Вже вдруге пишемо ці рядки. Перед місяцем надіслали ми були до „Діла“ допис на повищу тему, але Редакція його не дістала. Поминутих мовчанкою деякі нещодавні українські національно-громадські імпрези в Берліні було шкода. Зокрема жаль було не згадати (хочби із спізнанням) про велике Свято Петлюри, влаштуване в Берліні загалом тамошньої української колюнї. В краєвій нашій пресі не було про це свято ніякої згадки.

Свято Петлюри було для берлінських українців справжнім містком для національно-громадської консолідації. Була це перша за довгі роки загально-громадська українська національна імпреза в Берліні взагалі. Вшанування пам'яті покійного б. Головного Отамана згуртувало в підготові свята не лише обидві найчисленніші громадські організації українців у Німеччині („Українську Громаду“ й Українське Нац. Об'єднання“), але також і численний гурт незорганізованих берлінських українців. Тому аргументом, що для місцевої української колюнї стало це свято маніфестацією національної єдності й дисципліни. Значіння свята було підкреслене особливо тим фактом, що для богослужбових відправ і панахиди приїхав спеціально з Парижа український православний панотець о. прот. Іл. Бриндзан.

29. 5. панотець відправив у катедральній православній церкві у Вільмерсдорфі вранішню українську панахиду по бл. п. С. Петлюрі. Хор Українського Наукового Інституту (під батуту молодого композитора Е. Цимбалістого) чимало причинився до піднесення почувань присутніх. „Молитву за Україну“ вислухали присутні на колінах. Чимало присутніх мали ясні сльоз-

зи на обличчі. Були зворушені також деякі чужинці (німці, представники поновлених народів б. Росії, американці, болгарі, москалі та ін.). Присутній на панахиді відомий американський журналіст Кемпбел зацікавився особливо українським релігійно-церковним співом.

Також дня вечором відбулась у шарльотенбурському „Ляндверкассін“ величава академія Українського Нац. Об'єднання. Серед присутніх понад 120 осіб переважали чужинці, що здебільшого були представниками різних установ або товариств. Деведе були помітні також німечкї однострої і ясні віданки на грудях. Крім багатьох визначних німечкьих представників відвідали академію м. ін. представники азербейджанців, вірмен, грузинів, тюркотатарів, білорусів, болгарів, литовців, лотішів, фінців, вільних козаків, та ін. Деякі визначні німечкьї установи та діячі надіслали були спеціальні привітання і вибачення з приводу неможливості взяти участь в академії, бо саме в той день відбувалось державне німечкє (морське) свято в Кілі. Зпоміж таких численних вибачень слід згадати про вибачення шефа німечкької держ. канцелярії, держ. мін. освіти Руста, б. віцеадмірала фон Троті, пруського міністра фінансів, ген. дир. Державної Бібліотеки та ін. Деякі з представників чужинської преси дістали підчас академії спеціальний пресовий матеріал з інформаціями про чин С. Петлюри та про українську визвольну боротьбу. Чимало німечкьих газет пізніше згадали про цю академію та про українців узагалі.

З мистецьким смаком апорядкована жалібно-декорація сали, в якій відбувалась академія, приваблювала очі присутніх. На чорному тлі се-

ред жалібних зелених рослин спокійно дивилися з величезного портрету (спеціально для академії намальованого проф. В. Масютиним) ясні очі пок. С. Петлюри. Понад портретом висів золотий український державний герб, а зелений вінок і 8 запалених пілметрових свічок шасли до доповнювали жалібно-декорацію.

Вступну промову виголосив голова „УНО“ д-р І. Драбатий. Після нього виступив з гарним рефератом про С. Петлюру і боротьбу україн-

ців за державність відомий німечкьий діяч і довголітній прихильник українців, ред. Аксель Шмідт. Після кінцевої промови голови „УНО“ відчитано антиги з деяких привітальних листів або телеграм, що в скількості майже півсотні наспіли з різних країн. Відспіванням нашого національного гимну закінчилась ця величава академія, що мала характер загально-громадської національної маніфестації одностайності українців у Німеччині.

Зеленосвятне вшанування українських могона у Берліні влаштувала цього року „Українська Громада“. Дня 1. VI. делегація „Громади“ поклала вінок на спільний могили б. держ. секр. ЗУНР полк. Вітовського і його ад'ютанта сот. Чучмана. Тогож дня відбулися на православному цвинтарі в Тегелі вранішні поминальні відправи на українських могилах. Богослуження і панахиди відправив о. прот. І. Бриндзан.

Побут о. прот. Бриндзана вшанував загал берлінських українців товариськими сходинами в ателі проф. В. Масютина, де крім членів „Української Громади“ й „УНО“ зішлись також деякі досі незорганізовані земляки і німечкьї приятелі.

Життя українців у Берліні проходило останніми тижнями дуже жава з огляду на цілу низку цікавих українських сходин і відчитів, що їх влаштували були „Українська Громада“ й „УНО“. Систематичне влаштування публичних викладів (в українській або нім. мові) Українським Науковим Інститутом у Берліні також значно впливає на національно-громадське виховання українських емігрантів.

7. ц. м. закінчив Український Науковий Інститут літній семестр прогулькою своїх співробітників, службовців, студентів і прихильників до Бранденбургу. Подорож туди й назад відбулась на пароплаві. Бранденбург (70 км. від Берліна) є слазним у німечкьій історії, багатим на старовинні мистецькі пам'ятки і промисловим містом. Деякі з українців оглянули це місто вперше у своєму житті.

Життя української еміграції в Німеччині останніми місяцями проходить назагал під знаком нац.-громадської консолідації. Коли не рахувати декількох відомих серед берлінських українців еміграційних „отаманчиків“, то загал української колюнї в Німеччині бажає згуртування для хосенної співпраці всіх місцевих українських громадських організацій та поодиноких українців. Засадою, що може привести нагеть розсварених і розпорощених наших емігрантів до купи, є плекання національно-громадської дисципліни. Найбільша частина української еміграції в Німеччині ще досі залишається незорганізованою. До організації та національного освідомлення таких земляків приступила особливо активно „Українська Громада“.

Нова книжка. Бібліотека „Д'ла“.

„ЧОРТИЦІ“

БАРДЕ Д'ОРЕВІЛІ.

Архитевр великого письменника.

П'ять могутніх картин, з яких кожна залишається як живо в умі, як безпосередньо взяв їх автор з життя.

Ціна зол. 2-50, з поштовою пересилкою зол. 3-—

Ген. Ридз-Сьмігли першою особою по президенті.

Устне завішання марш. Пілсудського.

Прем'єр ген. Славой-Складковський вислав до всіх міністрів і воеводів письмо такого змісту: „Згідно з волею президента проф. І. Мосціньського постановляю ось що: Ген. Ридз-Сьміглого, якого марш. Йосиф Пілсудський визначив як першого оборонця батьківщини, першого співробітника президента в управі державою, слід уважати і шанувати як першу особу в Польщі по панові президентові Польщі. Всі державні урядовці з головою ради міністрів повинні віддавати йому вияви пошани і пошани“.

Зміст цього письма відчитали шефи ресортів і воеводи 14. липня ц. р. на сходинах підчинених собі урядів і доручили їм виконувати його. Зміст цього письма, як подає офіційний коментар, розуміють як подання до прилюдного відома та до виконання державному апаратові виявлення волі президента, щоб подійсний стан, який бере свій початок з устного завішання марш. Пілсудського, признано офіційно та щоб він об'язував усі особи, які займають урядові становища в державі. В змісті письма голови ради міністрів нема нічого нового. О-

собливі геополітичні умовини Польщі, як та кож історичний досвід наказують польському народові напружену увагу й орієнтацію в ділянці оборони краю та психічного і матеріального боевого приготування його громадян. Тому то особа, яка виконує владу над комплексом сил і засобів, метою яких адержати цілість і непорушність Польщі, займає в очах польського народу спеціальне становище. Ця традиція, що має свій початок від першого і переможного начальника вождя, буде продовжуватися згідно з його волею, почуттям і потребою в народі. Це письмо ради міністрів є твердженням такої волі президента у відношенні до визначеного марш. Пілсудським на свого наступника, ген. Ридз-Сьміглого.

ВАРШАВА, 16. 7. ПАТ. В середу 15. липня ц. р. в год. 11-й приїхав до президії ради міністрів генеральний інспектор збройних сил ген. Ридз-Сьмігли, якого привітав при вході до будинку прем. ген. Складковський і після того відбув довшу нараду з президентом та міністром хліборобства Й. Понятовським.

Зі страйкового терену в Комарнянщині.

Мое попереднє з'ясування скінчилося на переговорах у справі платні для різних робітників, які закінчилися умовою в Комарні 4. ц. м.

На день 8. ц. м. запросив рудецький староста всіх інших обшарників у числі 22 до Рудок, а від політичних організацій мене і Паліцького. Крім цього на моє домагання запрошено голову ПНК УНДО о. Гедзевича, пароху Рудок. Конференція і торги між ділчачами та представником Воевідського Інспекторату Праці і нами трьох, як представників працюючих селян, тривала 3 і пів години. Вислідом переговорів було те, що ділчачі умову прийняли в 4. ц. м., заключену в Комарні; крім цього усталено живити в натурі: жито, ячмінь, овес — за 10-й сніп, пшеницю за 11-й сніп. У тих дворах, де живити відбувається за сніп або там, де цього являються працюючі.

Завначую, що 8. ц. м. почався заповіджений перед кількома днями комуністичними агітаторами страйк у громадах Дубаєвичі, Андриянів, Гошани, Лівичині та в сусідньому селі львівського повіту Гуменці, в дворі Браніцького. Умовини праці різних і сезонних робітників опираються, з винятком живити за сніп, на збірних умовах, заключених поміж обома сторонами при посеред-

ництві Воевідського Інспекторату Праці восени 1935. р.

Читаючи нині вступну статтю „Діла“ під наг. „Акція львівців“ і т. д., не можу погодитися з тим твердженням автора, будьто би долею українського робітника-селянина ніхто не займався та ніхто з українців не говорив про його кривди і про його визиск. Десятки разів на різних зборах і вічах говорили про це українські посли й українські агрономи та ті інтелігенти, що працюють кожного дня між українським населенням. Але мабуть така вже адача україн. селянина, що він скоріше послухає демагогії, як річової промови. Ми бачимо, як він слухає комуністів і жидів при розбиванні нашої кооперації та при підіриванні праці на інших ділянках нашого народного життя. Він протверезіє, але знову на хвилину — як от і по цих подіях. Мій допис з віча у Старому Самборі (до речі: донині непоміщений у пресі) досадно ілюструє, як український робітник горниться до „Сільського Господаря“, а як до „Звізненку Роб. Рольників“ у Стуромсамбірщині, та як кожна з тих організацій заступає українське різництво. Але про це іншим разом.

Пос. Гринь Тершаковець.

Пам'яті заслуженого громадянина.

(З приводу смерті бл. п. В. Витвицького).

Недавно обігла українську пресу жалібна вістка, що в Коломиї упокоївся (18. червня ц. р.) бл. п. Василь Витвицький, інспектор нар. і вид. шк. Постать Покійного заслуговує на те, щоб присвятити їй шире посмертне слово.

Щораз то менше між нами таких відданих народові ширих і безкорисних працівників, які, не зважаючи на всякі труднощі, не відступають від жертвенної праці для загалу. Зокрема що раз менше між нами тих, що виконували таку велику працю тому 40, 50 літ, коли наше село ствляло перші кроки на дорозі свого освідлення й організації. До таких працівників, високодійних і поміж посади, належав саме бл. п. інсп. Василь Витвицький.

Уроджений 1865 р. в Станіславові, вже від шестого року життя сирота, добивався власними силами шматка хліба. Виключений з 6-тої класи станіславської польської гімназії за участь у тайнім Шевченківським Гуртку, переходить до учит. семінарії й стає вчителем. Гірше то було вчителювання. За ревну працю над бідним затурканим селом, за боротьбу з налогом панства, за помч у процесі з ділчачами, перекидають молодого вчителя з місця на місце повних дев'ять літ.

Він не залишав села ціле своє життя, віддавав свій час, свою працю і свій гріш, на те, щоб здібнішого Іванка або Гнатка післати „до школи“; своїм коштом вивести його в люди, чи то,

щоб у розпачі темнім селі заложити читальню „Просвіти“ чи рідну крамницю, чи „Гурток Тверезости“. Постійним учителем став аж по дев'ять років в селі Гаврилівка, поб. Надвір'я. І тут всесторонньою працею для села наразив собі місцевого ділчача, що вжив заходів, щоб зненавидженого „бунтівника“ усунути зі свого села. Але з огляду на свою зразкову працю як педагога В. Витвицького переносять з авансом до Коломиї. Тут першим його більшим ділом було відкуплення від „Тва Польських Учителів“ книгарні і крамниці із шкільним приладдям, і ця станиця існує до нині. Занявся організуванням українського учительства і заохочував його до живої праці для народу, дав перші почини до заснування Української Вчительської Семінарії Р. Школи в Коломиї, — як діяльний член „Просвіти“ їздив по селах та закладав читальні, крамниці, каси Райфайзена, Кружки Рідної Школи і т. д. Як голова У. П. Товариства в Коломиї закупив для Тва гарну і велику площу (при вул. Українській). Великою заслугою В. В-ого було заснування Тва слуг „Будучність“, курсів для неграмотних, Пластового Гуртка ремісничої молоді, та „Міщанської Кеси“. По 1. листопада 1918 р. українська влада поклікала його на становище інспектора народних і виділових шкіл. Зате пізніше, довелось відпокутувати трилітнім безробіттям, а потім свого роду „депорт“ у мале сільце на

заході, на посаду вчителя в однокласівці... Важкі умовини життя, далеко від рідної землі і близької ріди, підірвали його сили і примусили його перейти в стан спочинку. По попороті між своїх дальше працює неспинно й ширі цікавився дорогими йому загальними справами аж до хвилини своєї смерті.

18-л. ДЗЕРКАЛО у фабриці М. БИК
ул. Ягеллонська 4-24
ШЛІФОВАНЕ 50 x 100 мм.
Тел. 252-54.

3 НАШИХ ЛІТНИЦЬ.

ГРЕБЕНІВ.

Минулої неділі, в празник св. Ап. Петра і Павла, відбулося в Гребеніві посвячення нової домішки Маслосоюзу. Знала вілла „Адрія“, вбудована недалеко стації фріаіером Лямевдорфом, перейшла в наші руки. Купив її Маслосоюз, де улаштував в одній половині продажу набіту, в другій половині — харчівню, де подаються здрові ярські страви по найприступнішим цінам.

Маслосоюз у своїй діяльності пішов знову один замітний крок вперед, бо не лише заснував нову торговельну станицю, але й поширив свою діяльність у напрямку, що так славу, ресторанного промислу. Харчівня Маслосоюзу в Гребеніві напрочуд симпатична, все там чистенько, мило, ну, і що найважливіше: дешево. Літники свої і чужі мають у Гребеніві гарний льокаль, де можна за дешеві гроші дістати яринні страви і перепочинний набіт.

Маслосоюз, набувши у Гребеніві право громадянства як явинок реальності, почувався до обов'язку заманіфестувати своє гребенівське громадянство замітною жертвою для місцевої церкви, закупивши для неї претарну картину М. Осінчука Бжговіщення Пр. Діви Марії, яку призначено на запрестольну ікону. Мина, неділі відбулося посвячення тієї картини. Чину посвячення довершили: о. крил. Деєрович, о. проф. Попель та о. парох Смицко, котрий опісля звитолосив гарно обдуману промову, в якій на історичних прикладах доказував, що нарід, котрий потрапить адобуватися на постійні жертви — чи то для своєї культури, чи для Божої слави — ніколи не затне. Щойно тоді було би з нами але, якби ми не були воїні адобувшись на — жертви.

Після посвячення образу відбулася торжественна Служба Божа, зкінчена піснем „Боже великий“. Опівав місцевий церковний хор.

А після вечірні відбулося посвячення віллі Маслосоюзу, крамниці М. С., молочарні М. С. і цілої домішки. Посвячення довершив о. парох в аспеті двох священників. На закінчення відбулася спільна фотографія всіх присутніх перед віллею М. С. Опісля був комерс у молочарні М. С.

На це свято Маслосоюзу в Гребеніві прибули між іншим дир. Мудрик, дир. Хроноват, п-ї дир. Бачицька з централі М. С. і ві Стрия від стріського відділу п. Лис.

Тут варто зазначити, що жертвованій Маслосоюзом великий образ Богоматери припав Гребеніві, парохі і громаді, яка не вміє жєбрати та адобуває все власною працею: бо коли треба було в Гребеніві будувати церкву, то Гребенів, мала громада, збудував її сам навіть без конкуренції. Гребенів збірно поставив домішку кооператива в догідному місці біля заліз. мосту; кооператива розвивається добре. Ще гарніший приклад праці й жертвенности дав один господар із Гребенова, який сам побудував читальню „Просвіти“ в Гребеніві. Так то вже по населенні айбраному в церкві і при домішці Маслосоюзу сізнати, що це покоління гордих колись оборонців своїх прав, яких оборону описав Франко в знаній повісті „Захар Беркут“.

Літників у Гребеніві цього літа не менше, ніж минулих літ — спеціально в тут багато шкільної молоді (вакаційні колонії жиївські й польські); жєль, що наші педагогічні кола оминають Гребенів, який не лише тим повинен бути привабливий для наших людей, що є одним з найкращих українських літниць, але й тому відповідав би добре на дитячі колонії, що мєє ідеальну комунікацію зі Львовом, в недалеко Львова і тисямки був би для молоді найдешевшою літньою оселею.

Гребенівська українська молодь, що гуртується біля читальні „Просвіти“, приготувала кілька імпрез, як фестини, театральні вистави і т. п., дохід з тих імпрез піде на докінчення будови читальняного дому. Слід сподіватись, що наші літники не полівнутяться підтримати морально і матеріально змагання гребенівської молоді, аж напрочуд гарно тримається і працює на народній ниві, хоч умовини тієї праці не завжди сприяливі.

Г. М.

Як виглядає „нормалізація“ в Збаражчині...

За часів нормалізації в Збаражчині діються річч. які навіть перед нормалізацією були не до подумання.

Кружок Р. III в громаді Родношинці дістали таке письмо:

Zarząd Gminy w Kapuścincach powiatu zbarskiego L. 28.67. Kapuścince, dnia 6. czerwca 1936 r. Do Zarządu Krużka „Ridna Szkoła” w Roznoszycach. Zarząd Gminy ze względu na bezpieczeństwo zakazuje urządzania festynu dnia 7. czerwca 1936 r., mającego się odbyć w ogrodzie Kalby Piotra. Wójt Gminy W. Nowosielski m. p. W. Nowosielski.

В тім самім часі заборонено читальні в Родношинцях улазити забору для членів теж з цих самих причин.

Читальня „Просвіти” в Кривошівцях в якийсь час потім дістала таке письмо:

Starosta Powiatowy Zbarski. Nr. B 32.36. Zbaraż, dnia 30. czerwca 1936. Do Zarządu Czytelni „Proswity” w Krasnosielecach. Na zasadzie art. 13 rozpr. Prez. R. P. z dnia 27. X. 1933 r. (Dz. U. R. P. Nr. 85 poz. 632) w przedmiocie prawa o publicznych przedsięwzięciach rozrywkowych zakazuje urządzania festynu w dniu 12 lipca b. r. w Krasnosielecach. W myśl art. 75 ust. 3 rozpr. R. P. z dnia 22 marca 1928 (Dz. U. R. P. Nr. 36 poz. 341) decyzja niniejsza jest pozostawiona całkowitej swobodnej ocenie władzy — nie wymaga bliższego uzasadnienia. Od niniejszej decyzji przysługuje prawo wniesienia odwołania do Wojewody Tarnopolskiego za moim pośrednictwem w ciągu dni 14 licząc od dnia następnego po dniu jej doręczenia. Starosta powiatowy Ring m. p.

Такою самою заборonoю не дозволено читальні в Капуштинцях улазити фестиві.

Тому, що в заборонах не було ніяких мотивів, була інтервенція в старостві в Збаражі в справі цих заборон і там внясно, що причиною заборон є те, що населення капустинської волости не платить податків і що такі заборони йтимуть далі.

Тепер вже ясно, чому „decyzja nie wymaga bliższego uzasadnienia”...

Трапилось у селі Добромірня, збараського повіту нещастя. Згоріло обістя Гриня Береан.

Арештували зараз являюся й волоцюгу Івана Шурана під замітом підпалу і, як показують вступні докознення та відома серед людей, так він не зробив а особистої німоти.

Можнаб на цьому ставити та залишити остаточно виконання справи судові. Та ні!

Зроблено вітер, що агадний підпал — то саботаж на особі Береан, підлого це відповідним осом, ну й очевидно в таких випадках вичено підозріння, що його справляннями є молоді інтелігенти, що оприділили на ферії, не вважаючи на те, що власне ті інтелігенти перші зачали ріснати пожежу та рятувати, що було можна, а це організм безпеки дуже добре відомо

Забавалось якомусь карієрошнчеві зробити інтерес на українським саботажі і тому, що його не було то він його видумав. Думкаж його зняла зараз свій резонанс у старостві в Збаражі і наслідком цього було налі заборони імпрез вже дозволені на день 12. 7. ц. р.

Starosta Powiatowy Zbarski. Nr. B 32.36. Zbaraż, dnia 12/VII. 1936. Do Zarządu Czytelni „Proswity” w Lubiankach Wyższych. Na zasadzie art. 99 rozpr. Prez. z dn. 22/III. 1928 o post. adm. cofam swą dedyzję z 4/7 b. r. oraz na zasadzie art. 13 rozpr. Prez. R. P. z dnia 27. X. 1933 (Dz. U. R. P. Nr. 85 poz. 632) w przedmiocie prawa o publicznych przedsięwzięciach rozrywkowych zakazuje urządzania festynu w lesie Semena Buczyńskiego w dniu 12 lipca 1936 r. w Lubiankach Wyż. W myśl art. 75 ust. 3 rozpr. R. P. z dnia 22 marca 1928 (Dz. U. R. P. Nr. 36 poz. 341) decyzja niniejsza jest pozostawiona całkowitej swobodnej ocenie władzy — nie wymaga bliższego uzasadnienia. Od niniejszej decyzji przysługuje prawo wniesienia odwołania do Wojewody Tarnopolskiego za moim pośrednictwem w ciągu dni 14, licząc od dnia następnego po dniu jej doręczenia. Starosta powiatowy Ring m. p.

Starosta Powiatowy Zbarski. Nr. B. 32/36. Zbaraż dnia 12/VII 1936. Do Zarządu Filji „Proswity” w Zbarażu. Na zasadzie art. 99 rozpr. Prez. z dn. 22/III 1928 o post. adm. cofam swą decyzję z dn. 4/VII oraz na zasadzie art. 13 rozpr. Prez. R. P. z dnia 27. X. 1933. r. (Dz. U. R. P. Nr. 85 poz. 632) w przedmiocie prawa o publicznych przedsięwzięciach rozrywkowych zakazuje urządzania festynu w lesie Pawła Bohadczuka w dniu 12.

lipca 1936 w Dobromirce. W myśl art. 75 ust. 3 rozpr. R. Prez. R. P. z dnia 22 marca 1928 (Dz. U. R. P. Nr. 36 poz. 341) decyzja niniejsza jest pozostawiona całkowitej swobodnej ocenie władzy — nie wymaga bliższego uzasadnienia. Od niniejszej decyzji przysługuje prawo wniesienia odwołania do Wojewody Tarnopolskiego za moim pośrednictwem w ciągu dni 14, licząc od dnia następnego po dniu jej doręczenia. Starosta powiatowy Ring m. p.

Крім цього такі самі заборони дістали ще Сухиці, яким заборонено посвячення домівки Голошниці (фестиві) та Гиниці (фестиві).

Головно заборона фестивіу філії „Просвіти”, який мав відбутись 14 л.в. під Збарасом і яка то заборона прийшла поштою на кілька годин перед відходом фір на місце, тоді, коли на підготовці праці тидаво вже кількадесят золотих, що становить ефективну шкоду, якої ніхто не верне — була надзвичайно болюча, коли вали під увагу ті великі матеріальні труднощі, з якими бореться філія.

Коли голова філії адвокат д-р Кульчицький негайно по одержанні заборони інтервенціював у старостві п. Рінга в Збаражі в справі цієї заборони, староста заявив йому, що заборони не відкличе, що копії філії його нічого не обходять і що так статись мусіло, бо саботаж він мусить у народку адвукати, а він знає, що в повіт приїхало 60 молодих інтелігентів з адвокатом на чолі, щоб робити саботажі. В дальшій розмові староста Рінг сказав ала, Кульчицькому, що він (староста) їде тільки, щоб уявити в життя закон про охорону держави, а тоді він скаже випроваджувати поодиноких інтелігентів на границю повіту, велить кожному з них дати по 50 буків та плати якнайдалше від збараського повіту. Врешті закінчив свою розмову, заявляючи, що українці всі однакові, що папфікація 1930. р. але була переведена, бо треба було тоді 6.000 українських інтелігентів вивести з Митрополитом Шептицьким на чолі, а тоді був би спокій і порядок...

Подіємо агадше до відома компетентних чинників і запитуємо: Чи людина з такою ментальністю й настановленням може успішно переводити нормалізацію і яке право має п. староста зневажати найвищого „достоїнства нашої Церкви, для якого має пієтнем не тільки все-українське громадянство, але який згально тишиться неперечним авторитетом та повагою?”

Нашу Парламентарну Репрезентацію просимо зацікавитись ближче цією справою.

„Просвіта” Гуцульщині.

З приводу появи однодінки, присвяченої гуцульському племені.

Перед нами гарне, чепурне видання — однодінка: „Просвіта” Гуцульщині. Призначене спершу для гуцульських свят, що їх мали влаштовувати цього року на Гуцульщині, це видання має трохи ширше завадання: зазнайомити короткими популярними статтями з життям цілого гуцульського племені з усіх держав, у рамках яких гуцули найшлися після світової війни. „Просвіта” задана задумувати велику популярно-наукову книжку про нашу Гуцульщину. Вже укладено план, автори-фахівці поробили темі — до кінця червня цього року мала бути книжка готова. Виданням займався фонд „Учітеся, брати мої”, що як відомо від 1934. р. його книжечки творять другу серію видань львівської „Просвіти”, т. ав. „Науково-Популярну Бібліотеку” й виходить періодично (котири книжки на рік). Але з різних причин ця книжка цього року появилася не могла. Найважливіша — автори не доставили обіцяного матеріалу на час. Доведеться з виданням почекаати бодай хоч рік...

А тимчасом книжка така дуже потрібна. Про Гуцульщину виходить польською мовою багато видань, що виставляють її не у правдивому світлі. Гуцульщина загрожена. Гуцульщина з року на рік біднішає. Гуцулі залягають у різній творчій й деморалізують. Гуцул починає тратити своє прівісне обличчя. Кошикий гордий гуцул — бодай таким ми його знали з літератури — починає хилитись, третять рівногату, викривлює свій хребет і душу. Потрібна поміч. І кожний це відчуває. Щось треба робити, щоб зберегти гуцула з його прекрасною мистецькою душею, з його своєрідністю, з його дуже давньою українською культурою. Така книжка, як ця задумана видати

„Просвіта”, дуже потрібна: вона відкрилаб оні багатство людям на Гуцульщину і омили гуцулам допомоглаб шкось боронитись перед напором. Та...

Не маючи змоги, не в власній виан, видати великої книжки, „Просвіта” задовольняє пошито мініатюрним виданням задуманого нею збірного твору: з початком липня, у звичайн а заповідним заадалетід „Світлом Гуцульщини” появилась однодінка: „Просвіта” Гуцульщині, в обемі 32 стор., формату журналу-місячника „Життя і Знання”, з вініетком (на жаль, пошавенькою, якогось С. Л.: гуцул-гугуцл на адошовій пімешній коняці, а коло цього лічнина худись, показує пальцем...).

Видання робить дуже симпатичне враження: папір гарний, друк дуже чистий, ілюстрації чепурні, добре підбрані. На 32 стор. поміщено багато статейок, і всі вони присвячені виключно життю гуцулів. Усі вони популярно-наукові, виклад дуже доступний. Поміж наукові статтейки поросипували вииятияи белетристичних творів, що торкаються Гуцульщини. Тут і О. Федькович (вииятык із поеми „Король-Гуцул”), і М. Черемшина (з оповідання „Карби”), і М. Копицький (з повісті „Тині забутих ережін”), і О. Кобилянська (з нариску „Батьва”), і Франко (з поеми „Терен у ноці” — в нас майже невідомий, у нас знають тільки оповідання з тією самою назвою), й У. Самчук (з повісті „Гори говорять”). Крім цього поміщено ще й вииятыи з „Гуцульщини у опіванках”, віршового твору гуцула Онуфрія Манчука, колишнього Українського Олімпічного Стрільця, тепер культурно-освітнього робітника в Жабю (гуцульським говором) та — одну народну пісню (про скасування панщини).

А на саму науково-популярну збірку складені такі статті: 1. Хто такі гуцули (в авторському погляді) — Івана Раковського (гуцули — найчистіше українське раса); 2. Де живуть гуцули і як розміщені в горах, із докладними статистичними даними з усіх частин Гуцульщини, в Польщі, в Румунії та Чехословаччині (84 громади, що займають площінь 6.694 км²) — В. Кубійовича, й далі, які народи живуть між гуцулами та чи збільшується, чи зменшується на Гуцульщині людність (привірт — дуже новеликий від 8—17.5) — В. Кубійовича; 3. З історії Гуцульщини — І. Крип'якевича; 4. Дещо про мову гуцулів — Ю. Геніка-Береанського, учня проф. І. Зіліяського; 5. Гуцульщина в письменстві, українським і чужомовним — В. Романчука; 6. Господарський стан Гуцульщини й можливості розвитку — стаття дуже цінна, докладна, в відповідними даними й виисленнями — І. Витановича (тут порушені всі справи: домашній промисел, літниця, зарібництво по лісах, годіла й пастуство, городництво, садівництво й півчівництво, кооперація і т. д.); 7. Мистецтво гуцулів (заголовок статті „Гуцульмистецтво”) — М. Федюка; 8. Гуцульський одяг — І. Гургуліви; 9. Гуцульське деревляне будівництво — М. Драгани; 10. Початки освітньої праці на Гуцульщині (перша читальня — в Космачі 1896. р.) — В. Гафтковича й 11. Стан просвітньої організації на Гуцульщині (галицької) тепер — В. Гафтковича (в косіаському повіті читальень 21 в 1.134 членами; в коломийському — в гуцульському районі — 12 читальень із 949 членами; в делатинському — 11 читальень із 790 членами); 12. Про колишній сітотний рух на Гуцульщині — К. Трильовського (Клим Обух) та 13. Гуцульщина у визвольних змаганнях — М. Горбоного (про Гуцульську Сотню УСО та Гуцульський Куріль УСО).

Вже сам голий перелік статей указує на багатство матеріалу, що його зібрано в це невеличке видання. Всього, як бачимо, тринадцять статей, що в загальних рисах обхоплюють майже все життя нашої Гуцульщини, галицької. Правда, дещого бракує — шкільництва, стану сучасного рукописового руху, тощо. Алеж, міркуємо, видавці й так були сильно обмежені місцем. У такому виданні всього — не виістиш. Так само нема багато дещого із життя буковинської та закарпатської Гуцульщини. Але серед теперішніх обставин дістати деякі матеріали дуже важко. А проте дуже мило вражає, що Гуцульщина з усіх держав, де живуть наші гуцули, трактована у цій збірці як одне, нерозлучне ціле.

Накінєць додамо, що статті — короткі, написані живо, використовують усе, що сутє, не адаючись у подробиці, які в такому виданні тільки моглиб зішкодити.

Тому треба з широю душі подякувати „Просвіті” та редакторам збірки проф. д-рові Сімоновичеві за це дуже цікаве й незвичайно потрібне видання. Однодінка повиннаб розійтись масово, тимбільше, що коштує вона всього 50 сотників, а чистий дохід з її розпродажі призначений на культурно-освітні цілі Гуцульщини.

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

Румунська рада міністрів висловила своє рішення за політикою мін. Титулеску.

Китайський центр, вик. комітет Куамінтангу наказав Чанкайшекові зліквідувати до місяця кантонський сепаратизм.

Італійці звияли місцевість Лявельо, опановуючи цим способом цілу провінцію Сіламо.

Литовський уряд ухвалив декрет про організацію бюро пропаганди, що складатиметься з відділів: політичного, економічного і пресового та підлягатиме безпосередньо прем'єрові.

Абіссинський абуна (голова церкви) Киріальос візав своїх вірних до лояльності супроти Італії. Райтер заперечує, немов би Адіс Абеба була ізольована і залізницю до Джібуті вже направили.

Американське міністерство справедливості заповідає дальші арештування у зв'язі з викриттям шпійонської афери в маринарії.

Французька палата послів радить над справу евакуації вояків військового промислу, щоб скріпити безпеку та відібрати байонські доходи фабрикантам зброї та муніції, що жирують на людській крові.

НОВИНКИ.

— З НИНИШНИМ ЧИСЛОМ передплатники „Діла“ дістануть як безплатний додаток 14 чисел ілюстрованого двотижневика „Назустріч“.

— Вияснення білоруського редактора. У зв'язку з нинішнім статтею у ч. 154 „Діла“ п. з. „Дещо про сучасний стан на Білорусі“ дістаємо листа від о. В. Гадлевського, який прохає нас зазначити, що неправдиво є звістка, буцім то часопис „Білоруський Фронт“, до редакції якого він належить, пропагує ідею т. зв. „народного фронту“, а навпаки створений часопис саме спрямований проти такого фронту.

— Конкурси на аптики мають на приказ мінства суспільної опіки розписати воевідські уряди для місцевостей, що не мають аптики, а потребують її. Повстане коло 5.000 нових аптик, зменшуючи помітно безробіття серед фармацевтів.

— Не буде обнижжя патень. У зв'язку з поголосами, що розійшлися недавно по краю, міністерство скарбу пояснює, що поголоски про обнижжя патень урядовцям є безпідставні.

— Хто виграв? В нинішній тижневій держ. лотерії клас. впади такі виграти: 10.000 зол. на ч. 11920, 5.000 зол. на ч. 78944 80121, 2.000 зол. на ч. 9662 17838 132596 184193, 1.000 зол. на ч. 41683 83673 179004, 500 зол. на ч. 50554 51675 56022 109086 117419 129130 148747 157514 172179, 400 зол. на ч. 6066 60928 93084 104195 153091 189175.

— Площу Східних Торгів порядкують у пригніченому темпі та будують на ній новий павільйон.

— Полежкі для туристів, що вибираються за кордон, думка ввести польський уряд. Туристи можуть вивозити більші квоти за кордон під видом акредитивів та діставатимуть паспортні без обмежень.

— Ще є орли в Карпатах. Пишуть нам з Гребенова: Десь за верхом Підполянки (на захід від Гребенова) має орел гніздо. Літає він часто понад полонину „Плош“ та понад верхом „Голішкі“. Деколи перелітає понад р. Олір вище соко на верх „Рівна“, або на верх „Токірчик“. Летить завжди з розпростертими крилами, дещо опущеними додолу на кінцях; крилами ніколи не махає. Це з роду тих менших чорних орлів. Такий орел випханий є в столовій відділі „Марія“ у Гребенові.

— Виноград у Закарпатті та Коломийщині зародив цього року дуже гарно. Він покритий запотребованим краєвого ринку на дешевший виноград.

— Нові шляхи у Станиславщині. Зі субвенцій мінства комунацій та фонду праці перебувають дорогою Станиславів—Богородчани і будуть гостиністю Станиславів—Товмач, крім того кілька мостів та перепустів. Коло робіт зайнято 600 постійних робітників та кількості денних і підводам.

— Німецькі учені в Бучачі. В Бучачі була сплилася прогулянка 12-ох осіб з бреславського географічного інституту.

— Львівська хроніка. Перед львівським судом стинула Анна Величкова, зомужна жінка і мати двох дітей, яка боячися свого чоловіка, убиває свою дитину, яку мала від якогось іншого чоловіка. — Вояки україні з мешкання інж. Ромера (авт. Ровачковича 12) віки невідомі.

Новий станиславівський воєвода.

ВАРШАВА, 16. 7. ПАТ. Президент призначив колишнього міністра внутрішніх справ В. Рачковича помірським воєводою, дотеперішнього помірського воєводу Ст. Кірткіса білостоцьким воєводою і дотеперішнього білостоцького воєводу Стефана Віктора Паславського станиславівським воєводою.

Замах на британського короля.

ЛОНДОН, 16. 7. Райтер: На посвяченні прапора одного з гвардійських полків у Гайд-парку якийсь чоловік продерся до короля, але поліція одразу його зловила і відвела до поліції стовпці; по дорозі напав на револьвер. Одна жінка бачила, як той чоловік зближався до короля з револьвером у руці, тому обезладнила його разом з одним поліцейським. Деякі свідки бачили, як він приложив револьвер до королівського коня, що став дуба.

ПОЛІЦІЙНИЙ КОМУНІКАТ

ЛОНДОН, 16. 7. ПАТ. В год 14.40 Скотланд-Ярд видав комунікат такого змісту: Коли королівський почот вертався зі свята вручення прапора гвардійському полку коло Велінгтон-роуду, вибіг з товпи якийсь чоловік. Не відомо, що було далі, досить що на вулиці спала набилий револьвер; не пролунав ні один стріля. Замах зовсім арештували.

На викуп решти паїв „Українського Городу“.

VI. виказ:

Зложили в Центробанк:

Ф-ма О. Левинська і Ска у Львові зол. 100.— і кліче: че на довільну суму всіх українських промисловців, які на останній раз не впадали або не були ще викликани.

Покутський Союз в Коломні зол. 100.— і кліче: Окружний Союз Станиславів та Окружний Союз Стрий. Окружний Союз Кооп. Збарж зол. 30.— і кліче: ПСК Тернопіль і ПСК Скалат.

Д-р Мирон Ніжанковський, Ківерці, зол. 10.— і кліче: д-р Микола Залеського, д-р Мирона Зармукі і д-р „Нар. Торг.“ Машка, всіх в Луцьку.

Кооп. „Свобода“, Підгородиче м. Бірки, зол. 10.— і кліче: кооперативу в Романові і Звенигороді.

Д-р Володимир Бабій, Львів, зол. 5.— і кліче: д-р Кулика, і Юзичинського 3 у Львові.

Районна Молочарня, Чехи, зол. 5.— і кліче: сусідні район. молочарні.

Ольга Михайличинин, Любачів, зол. 5.— і кліче: Шалатська з Ходорова і Гучкову з Радрука.

Д-р Сірко Михайло, Броди, зол. 5.— і кліче: д-р Василя Кашубинського у Львові, д-р Степана Кушніра в Яворові і д-р Дольницького в Романові.

Степан Кузик, дир. Ц. Б., Львів, зол. 5.— і кліче: інж. Степана Поповича у Варшаві, інж. Остапа Крупського в Сявоку і дир. Івана Портика в Рогатині.

З нагоди екскурсії в „М.С.“ у Львові: Районна Молочарня в Судовій Вишні зол. 5.—, дирекція Р. М. в Судовій Вишні зол. 5.—, службовики Р. М. в Судовій Вишні зол. 5.—, кружлякари Р. М. в Судовій Вишні зол. 5,25 і клічуть тих самих з Р. М. в Яворові і з Р. М. в Рудках

Іван Пашкевич, Коломия—Ямна, зол. 4.— і кліче: Михайла Берлада, дир. ОСК в Коломні і директорів ОСК Чортків п. Василя Шмату й Антона Поморського.

Інж. Володимир Бавош, Зимна Воля—Рудно, зол. 3.—.

Омелян Радзкевич, Вишенька, зол. 2.— і кліче: Олександра Прихитки з Верешні й о. пар. Миколу Вояковського зі Страдча.

Візит. Михайло Грицак, Львів, зол. 2.—.

Радн. Тадей Лучаковський, Львів, зол. 2.—.

Мікулаша Марта, Калуш, дир. Пов. Торг. Сп., зол. 1,50 і кліче: Степанію Чорнітову, Іршу Решетнякову, дир. Ступницького Івана та д-ра Сохачького Ів.

Мікула Оспл, ПСК. Калуш, зол. 1,50 і кліче: дир. Рубчика Ярослава, Біленького Філімона, дир. Тасовського Володимира і дир. Матвія Володимира, всіх в Калуші.

Олександр Капко, Калуш, зол. 1.—.

Дмитро Павлів, Калуш, зол. 1.—.

Пентелевич Василь, зол. 1.—.

Штайберг Лев, зол. 1.—.

З огляду на те, що решта паїв мусить бути негайно викуплена, просимо поспішатись з впадуванням добровільних жертв, як також у негайному переказуванні квот, на які поодинокі особи чи установа викладають, бо в цей спосіб зможемо собі гроші і часу на часті й зайві пригадки.

Всі гроші і кореспонденцію просимо спрямовувати на адресу: Центробанк, Львів, Третього Мая 15, допискою: На Український Город. Конто чекове ПКД 143.467.

3.000 зол. — За влом до текстильного складу Ділера (пл. Голуховських 11) відповідає перед судом ватага вломників та пастерів.

— Краєва хроніка. Знову через воєнну гранату загинуло кількох дітей. Тим разом 12-літній пастух у Слобідці під Тернополем найшов гранату, що розірвалася, вбила пастуха і ранила шестеро інших пастухів, між ними дві дівчинки.

— Над повітами долинським і товмачським перейшла буря, підчас якої грим запалив одну хату і знищив костел у Долині. — В Загрю Книгичинським, пов. Рогатин, 14-літній Василь Зуліньський підкопався під острів беріг піскової ями так нещасливо, що пісок придушив хлопця на смерть. — В купелевому заведенні д-ра Матушевського в Яремчі вибухла пожежа. — Книговода ярославського повітового видавництва Штрауса арештували за касові маду життя при веденні колекції для дітей безробітних.

— „У Польщі нічого не можна досягнути без протекції“ — сказав, похливаючися на промову подж. Славека д-р Сьвйонтицький на судовій сесії в Перемишлі. Він визнавав як свідок на розправі проти д-ра Фройндаха, що зневажив його друком.

— З Польщі. Директора бекоярні в Янівці 6. Жінка арештували на основі скарги інспектора скарбової палати. — У Варшаві невідомий злочинець убив 72-літню старушку, грабуючи у неї 7 золотих. — Старшина пароплава „Лех“ упав у отвір на покладах і убився.

— Нещасливо експортував яйця інспектор вечного експорту промислово-торгівельної палати у Варшаві Парлінський, бо в результаті найшовся у в'язниці. Його обвинувачують у фальшуванні залізничних білетів. Разом з Пулінським арештовано ще кількох залізничників.

— Замаскована Англія. Англійський уряд асигнував золотом 4 мільйони 6 тис. 250 фунтів

штерл. на закупню протигазових масок для населення, по 850 зол. штука. По довгий дослідок спеціалісти винайшли властивий зразок і на його подоби урукомлять масову продукцію. Маски будуть змагациновані в більших осередках, інструктори будуть привчати населення обходитися з масками.

— Податок за дзвонення. В Іспанії починаються щораз острівні протирелігійні репресії. Члени народнього фронту, що тепер є там при владі вдумують всі можливі способи, щоб надокучити віруючим. Ці способи не раз дуже зловисли, як свідчить про це випадок у Касі Баяс, де бурмістр наложив податок на дзвонення по церквах. Цей податок ріжний, залежно від того, коли і на що дзвонять. Дзвонення на вечірню коштує 25 пезетів, на Службу Божу 50 пезетів, усі дзвони 100 пезетів і т. д. Тільки за дзвонення підчас пожежі звільнено від податку.

— Літній Ратуш у Нью Йорку. Перший раз в історії міста Нью Йорку посадики міста вибираються урядувати в літній ратуші підчас літньої спеки. Літній ратуш буде приміщенням над морським заливом Полгем Бей поза північними грібними містами. Є це палата, положена в Пелгеї Бей парку. Урядкування почнеться вже незадовго. Туди перенесеться посадики Ля Гардія і голівні урядовці.

— Комуністи організують страйки в Америці. Комуністи, що зіхалися на свою конвенцію для призначення кандидатів на президента, займаються теж і планами дальшої своєї тактики в Америці. Делегати організацій над Тихим Океаном, а також із фабрик бавовни на Полузі та з Детройту, обіцяли загальне поширення страйкового руху на цілій території Злучених Держав. Для цієї цілі комуністи хочуть ужити Американську Федерацію Праці.

КНИЖКА ВІДЗНАЧЕНА ЦЬОГОРІЧНОЮ
НАГОРОДОЮ „Т-ВА ПИСЬМЕННИКІВ
І ЖУРНАЛІСТІВ“

ХИМЕРНЕ СЕРЦЕ

ІРИНИ ВІЛЬДЕ —

що тільки одна дістала
цього року літературну
нагороду.

— Смерть у мряці. Пасажирський літак, що вилетів з Любляни, розбився недалеко села Крушині. Пілот, механік і 5 пасажирів загинули на місці. Причиною катастрофи була страшна мряка, в якій пілот не доглянув вершину гори, до якої розбився апарат.

— Жертва азарту. В одному з льондонських шпиталів померла перед кількома днями відома коліс артистка Кейт Фут, що в останніх часах називалася „стара Кейт“. Вона продавала на старість сиринки та інші дрібниці при виході з театру, де колись збирала оплески. Славна коліс артистка стала жебрачкою через рулетку. Великі гроші, що заробляла сама і які дістала по смерті своїх трьох чоловіків Кейт Фут програтила в рулетку. Це і було причиною її нужди.

— Місто про яке не знали. Англійський летун натрапив випадково на незнане місто у джунглях на 150 кілометрів від Сінгапура. Англіїці вислали комісію, яка ствердила, що місто, про яке ніхто не знав, має 5 тисяч мешканців. Місто існує вже десять років і мешкають у ньому переважно китайці, що їх нужда і довгі вигнали з Сінгапура. Шасливе це місто, де найвищою владою є самоврядна управа! Англійська влада почала поряdkувати та европеїзувати місто, починаючи від податків. Розуміється, що мешканці міста не дуже задоволені з такої опіки.

— Шур вигриз дитині око. В Кашубському селі Румія-Загіря трапилась небуденна подія. До коліски, де спала піврічна дитина селянина Будиша, ані у ночі шур і вигриз дитині око. Дитину перевезли до шпиталю, де стверджено, що нема для ока ніякого рятунку.

— Вкрали дорожню скрипку. Бр. Губерманові у Нью-Йорку вкрали скрипку марки „Страдіваріус“. Цей інструмент дуже дорогий, бо на світі є тільки кілька штук цієї марки. Губерман визначив 2500 доларів нагороди за віднаходження скрипки. Скрипки цієї марки закріплювала поліція у львівських пасерів. Одна із тих скрипок показала фальсифікатом. Либонь і друга не буде теж марки „Страдіваріус“, хоч має на це всі позначки.

— Дня 15-го липня 1936 року відбулося в Центрілі П. К. О. у Варшаві 41-ше львівське книжоче на преміюванні вкладки ошадності Серії I-го. По зол. 1.000 — дістануть власники цих книжочок: 1154, 8965, 15733, 20401, 23898, 30195, 31755, 33585, 33979, 34077, 34532, 35213, 35547, 35574, 35655, 40183, 44819, 45997. Книжочка Серії I-го, видана дня 1. липня ц. р. дотепер не арештована: Ч. 28.209.

3 кіна.

КІНО „ПАЛЯО“: „ОСТАННЄ КОХАННЯ“.

Осюжет нагадує славний „Епілод“. Старший добродій, славний композитор, закохується у молоді дівчині. Десять літ не було його у Відні; вертається знеохочений до життя — від п'яти літ усе нічого не komponує. Нарешті зустрічає у товаристві молоді японки, що вчиться у Відні співати. Він захоплений її голосом несподіваним до нього іншого. Може й поведінкою такою дискретною і несприятливою, що ледви можна сказати, чи вона зваталась „поводиться“ у товаристві. Під впливом цієї японки він komponує нову оперу, яку вважає за найкращий твір свого життя. Припадок хоче, що сповіняється теж його мрія і що ця молода японка зможе задебутовати в державній пері в його творі. Але диригентом опери є молодий гарний музикант, що теж закохується в тієї молоді артистки, маючи нагоду постійно робити з нею проби. Старий композитор досить пізно відкриває ту тяжку для нього справу, що має такого небезпечного суперника. Вибір для японки — неврівняний. Історія кінчиться меланхолійним акордом.

Головну роль композитора грає славний Васерман, молодого диригента Ганс Ярай, японку опрацював японка Мішіко Майндль з оригінальним голосом. Чуємо вишати з опери та пісні. Фільм з добрими артистами, але дуже пересічна.

ДИВОГЛЯДИ.

АПЕТИТ СЛОНА.

У віденському цирку Кроне у Пратері показують штуки 25 слонів. Наймолодший із них Бірма, має великі симпатії серед жіноцтва і дітей. Цими днями одна дама годувала його цукром; коли він аів увесь цукор, сам підійшов до льожки і виправ із рук велику срібну чашу, яку проковтував. Директор мусів виплатити дамі 600 шилінгів відшкодування і купити величезну порцію рицинового олію для свого витовання.

РОЗВОДИ І ДІТИ У СОВІТАХ.

Совітська офіційна статистика стверджує, що в Москві на 4381 подружжя з минулого року 2040 дістало розвід. Із 77 подружж, що дістало розвід у районі Москви залишилось 47 дітей, які не пішли вні за батьком ані за матір, отже були сироти, буцімто на державній опіці, себто „беззастисні“.

62-ЛІТНІЙ СЛАВНИЙ УЧЕНИЙ ХОЧЕ МАТИ ДОКТОРАТ.

У Відні промовував на „дра технічних наук“ професор Технічної Промислової Школи Роберт Едлер, славний винахідник. Має він... 62 роки і був одним із 31 кандидатів до цього титулу, єдиним у такому віці і на такому становищі від довгих довгих літ.

СТУДЕНТСЬКІ СПРАВИ.

СТУДІ У ВИСОКИХ ШКОЛАХ ГРАУ.

Видя Українського Студ. Т-ва „Січ“ у Грау поділя до відома всім заінтересованим про студі у високих школах Грау отже:

Університет у Грау обіймає факультети: а) філософський, в обсягах якого входить формація — 6 семестрів; б) медичний; студії тривають 10 семестрів і діляться на 5 перекладничих і 5 клінічних; в) теологічний; г) правничий.

Висока Технічна Школа в Грау обіймає зміди: а) інженерія; б) архітектура; в) машиновий; г) хемічний. Ректорат цієї школи підлягає теж Принци Академії в Леобені.

У всіх факультетах університету нема ніяких вступних іспитів.

Приймають теж абсолювентів з недержавними матурами.

Шкільна оплата на медичному відділі семестрально коло 180 шилінгів (180 зол.).

Початок шкільного року 1. жовтня.

До подання потрібні залучники: 1) свідоцтво зрілості в оригіналі і легалізований переклад у німецькій мові; 2) метрика; 3) свідоцтво убожества, potwierdжене громадським урядом; 4) 2 змички; 5) 10 зол. на кошти апісії.

Вприс полагодує Українське Студ. Т-во „Січ“ у Грау (Ukrainischer Stud. Verein „Sitsch“ in Graz — Universalität, Österreich).

Удержання в Грау коштує від 100—150 шилінгів (100—150 зол.) місячно.

Всяке лнгування полагодує Т-во зі своїми членами тільки за надісланим міжнародною маркою.

Видя.

Дописи.

СТАРОСАМБІРЩИНА.

Луговий фестин-попис у Лужку Горішньому. У неділю 12-го ц. м. відбувся в Лужку Горішньому великий народний фестин, якого програму виповнили майже всією пописи „Лугів“ із сіл: Лужок Горішній, Лаврів, Топіланьця, Навічка, Виці, Галіаки і Туре. Фестин почався дефілядою агаланих „Лугів“. Перемаше рувало 200 луговиків і луговичок, у цьому понад 50 луговиків у повних одностроях. Після цього організатор першого „Лугу“ в Старосамбірщині, студ. теод. Татонир Олександр, виголосив коротку, але палку промову-прит, звернену передусім до луговиків. Опісля йшли вправи: дівочого доросту з Лужка Гор. до сіл „Вожі Великий“; збірні вправи палицями луговиків, вправи хустинами лужецького дівочого доросту; збірні вправи дівочого і хлопячого доросту з Лужка; збірні вправи луговиків і дівочого доросту з Лужка; вправи палицями луговиків з Лаврова і Навічки та вжі хлопячого доросту з Лужка. Крім цього хори з Галіаки і Лужка відігравали низку народних та стрілецьких пісень. Свято закінчено відіграванням національного гимну. Хоч була несприятлива погода (майже весь час фестину росив дощ), прибуло понад 1000 гостей із багатьох доокочинних і дальших сіл. На окрему загалу заслуговує численна участь старосамбірської інтелігенції. Усі присутні внесли з фестину дуже гарні враження. Коли взяли під увагу, що крім лужецького і лаврівського „Лугу“ інші засновано щойно в змні, а почали вони вправляти щойно цього літа, то попис випав дуже справно і виказав багато послідовної волі

організаторів і багато доброї волі луговиків(ок). Подібні збірні лугові фестини-пописи будуть відбуватися підчас ферій по черзі в кожному з сіл, де організовано „Луг“, а при кінці літа відбудеться великий луговий попис „Лугів“ старосамбірської області в Старому Самборі. Учасник.

Спорт.

Про попередні змагання ужгородської Русі в Залі з С. К. Батя подали ми своєчасно замітку на основі задоволення чеського радія. Тепер відомо про ці цілковиті змагання оригінальне задоволення, що його прислав нам ласкаво д-р М. Яніа, — Ред.

ЗЛПН: „Русь“ (Ужгород) — С. К. Батя (Залі) 2:2 (2:2).

Коли в год. 13-15 дня 13. ц. м. поплився на гриші С. К. Батя в Залі в грі Русі до головного змагання за вступ до чеської державної ліги, мало хто з 4.000 учасників зрівня у несприятливий вислід для С. К. Батя. Думали загально, що Русь програє. Однак змагання Русі своєю чудовою грою показали, що значить хотіти виграти.

Гравці Русі при їх появі на гриші сердечно привітали публіку. Сипатію глядачів, що її зискали собі ужгородці вже на початку гри, вдержали вони аж до самого кінця.

Перед початком гри гравці Русі, ведених ужгородським старостою міста А. Дудашом та функціонерами, привітали голови Н. З. Р. Гамаль і Томаш Батя (сина б. п. фабриканта Баті). Обидва дружини зміняли між собою прапори.

Після того суддя Вальчек з Праги, що добре судіював, зачав гру. Гра була гостра. Уже в другій хвилині С. К. Батя стріляв голя, однак суддя його не признав з причини „оф-сайту“. В 4. хвилині Русь сильно наступав і Кобзар стріляв чудового голя. Русь патислася даліше і в 25. хв. Криж стріляв другого голя для своїх бара. У 30. хв. гравці С. К. Батя спамітали і надали ще гостріше темпо. Сильно наступали і в 40. хв. Відляк стріляв голя. А в короткім часі, бо за 4 хвилини, стріляв Дуїскі другого голя для С. К. Батя.

В другій половині перевага спочатку є по стороні С. К. Батя, що не зміє використати догідних позицій. При тім дуже добра оборона Русі, головно Товта, не вчить усі ауспалі протинника. Відтак ініціативу бере в свої руки Русь. Кілька разів атакує ворота протинника, що їх добре боронить Гааліа (воротар). В 32. хв. сходять з гриша Червони на приказ судді за небезпечну гру, так, що вже до кінця С. К. Батя грає лише з 10 гравцями. У висліді вже ніщо не змінється.

Загально можна сказати, що С. К. Батя андачався вищою технікою, зате гравці Русі — антревалістю та скорістю. Русь грала чисто і дуже фер, не провинилася ані разу проти правил, чого не можна би сказати про домашніх. Русь застосувала переважно півніську гру. Якби не робагнений терен, на якому грати дуже тяжко, вислід для Русі міг бути ліпший.

Стан таблиці тепер такий

Вікторія Жижков	4	3	1	0	7	11:5
Русь — Ужгород	4	2	1	1	8	11:7
С. К. Батя — Залі	4	1	2	1	4	7:6
С. К. Градец Кральове	3	1	0	2	2	2:5
С. К. Меріш Шенберг	3	0	0	3	0	3:11

ЗА ЧАШУ СЕРЕДУЩОЇ ЕВРОПИ.

ПРАГА: Славія — Австрія 1:0.

Тому, що Славія у віддатних змаганнях виграла тільки 1:0, відрала від дальших змагань за чашу середньої Європи. На полі бою залишилися тільки чотирі дружини, представники чотирьох народів: Спарта, Австрія, Ульмшт та Амброзіана.

В найближчу неділю грають: Ульмшт—Австрія та Амброзіана—Спарта.

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ:

ВИСТАВА СТРЕЛЬЦЬКИХ ВОЄННИХ ПАМ'ЯТОК 17. травня — 7. червня 1936.

SPRAWOZDANIE z działalności Polskiego Towarzystwa Tatrzaskiego w Krakowie za okres od 1. IV. 1935 r. do 31. III. 1936 r. oraz finansowe za rok 1935.

REZOLUCJE zebrań obywatelskiego w Warszawie 26-go kwietnia 1936 w sprawie niebezpieczeństwa czesko-bolszewickiego i konieczności ścisłego sojuszu polsko-węgierskiego. Warszawa, czerwiec 1936, Str. 32, 89.

Листування Редакції.

Вп. д-р М. Яніа, Маленовіче, Ч.С.Р.: Дуже дякуємо за присланиє, яке негайно використовуємо. — Статтю про початки організації українського студентства у Брні маємо в теці і при нагоді напевно використаємо. Дубовий Листок: Прохасмо прислати щось з Ваших околиць.

З друкарні Вид. Спільн. „Діло“, Львів, Ринок 10